

Pensionile jäämine

Kela[®]

Pensionikaitse, eluasemetoetus ja
hooldustoetus

Lühidalt ja selgelt

Sisukord

Pensionile jäämine	1
Millist pensioni võite saada?	2
Tööpension	3
Kela pensionid	3
Rahvapension	3
Garantiipension	4
Vanaduspension	5
Töövõimetuspension	6
Muud toetused pensionisaajale	8
Pensionilisa laste pealt	8
Pensionisaaja eluasemetoetus	8
Pensionisaaja hooldustoetus	9
Rindelisa ja täiendav rindelisa	9
Perepension	10
Lesepension	10
Lapsepension	11
Taotlemine ja maksmine	12
Teatage muudatustest	13
Otsus ja vaide esitamine	14
Maksepäevad	14
Näited pensionäri tulude kohta	15
Kela teenindab	16
Kontaktandmed	17

Pensionile jäämine

Selles brošüüris tutvustatakse Kela makstavaid pensione ja teisi pensionisaajate toetusi.

Kela ei maksa sugugi mitte kõiki pensione. Näiteks töö eest kogunenud tööpensioni maksavad tööpensioniasutused.

Kui tööpension jääb väikeseks või seda ei ole üldse, maksab Kela rahvapensioni ja lisaks sellele garantiipensioni. Neid võite saada 65-aastasena või enne seda, kui olete olnud pikaajaliselt töövõimetu. Töövõimetus tähendab seda, et te ei suuda haiguse või puude tõttu töötada või õppida.

Kela pensionide hulka kuulub ka perepension, mida makstakse abikaasa või lapse vanema surma korral.

Kela võib maksta pensionil olijale ka muud rahalist toetust. Sellised toetused on näiteks hooldustoetus ja eluasemetoetus.

Kela toetuste alused on seadusega kindlaks määratud. Toetuse saamist mõjutavad taotlejate olukord ja toetusvajadus, mis võivad olla väga erinevad. Seetõttu on ka toetuste suurus erinev.

Selles brošüüris tutvustatakse pensionide ja pensionisaajate toetustega seotud põhiküsimusi 2017. aastal. Selles ei käsitleta kõiki toetuste üksikasju.

Kõik pensionide ja toetuste suurused ja sissetulekute piirmäärad on brutomäärad, millest ei ole makse maha arvatud.

Need on ümardatud täissummani. Brošüüris kasutatakse lühendit "eurot/kuu", mis tähendab "eurot ühes kuus".

Kui soovite teada Kela pensionide täpset suurust ja sissetulekute piirmäärasid, võite tutvuda Kela kodulehega või küsida Kelast selle brošüüri lisavoldikut.

Võite saada Kela pensione ja toetusi, kui kuulute Soome sotsiaalkaitse alla. Sotsiaalkaitse alla kuuluvad üldjuhul kõik, kes Soomes alaliselt elavad. Ka Soomes elanud või töötanud isikud võivad saada Soomest pensioni.

Lisateavet saab teenindustelefonil 020 692 202 (soome keeles)

Pensionide kesksed terminid

- Rahvapension – kansaneläke
- Vanaduspension – vanhuuseläke
- Töövõimetuspension – työkyvyttömyyseläke
- Garantiipension – takuueläke
- Lesepension – leskeneläke
- Lapsepension – lapseneläke

Millist pensioni võite saada?

Kui olete jäämas pensionile, selgitage välja, milliseid pensione teil on õigus saada.

Üldjuhul võite ühe taotlusvormiga või interneti teel taotleda nii tööpensione kui ka Kela pensione. Kela vanadus- ja garantiipensioni võib taotleda ka telefoni teel või pöördudes Kela büroosse.

Millist pensioni ja millises vanuses?

- **Vanaduspensionile** jäädakse üldjuhul 63–65-aastaselt. Tööpensionile jäämise vanus tõuseb tasapisi 65. eluaastani.
- **Töövõimetuspension**i saate enne vanaduspension, kui Te ei suuda töötada või õppida. See määratakse tavaliselt alles pärast pikaajalist haigust.

Neid pensione võite saada nii tööpensionina kui ka Kela pensionina.

Lisaks on kolm pensioni liiki, mida Kela ei maksa.

Need on osaline töövõimetuspension, osaline ennetähtaegne vanaduspension ja tööpension. Nende kohta võite küsida teavet tööpensioniasutusest.

Pensionäride soodustused

Kui olete jäänud pensionile, võite saada pensionäri soodustusi.

Võite saada soodustust rongi-, bussi- ja lennukipiletitelt Soomes. Mõnedes linnades saab soodustust kohaliku ühistranspordi piletitelt. Allahindlust võib saada ka sissepääsutasudelt, näiteks omavalitsuse spordisaalidesse ja erinevatele üritustele.

65-aastaseks saanu saab pensionäri soodustusi, esitades oma isikut tõendava dokumendi. Noorem pensionär võib saada soodustusi, esitades oma isikut tõendava dokumendi ja tööpensionikaardi.

Kui te ei saa tööpension ja olete alla 65-aastane, saate Kelalt rahvapensioni saaja kaardi (vt pilt).

Tööpension

Suurem osa pensione on tööpensionid.

Tööpension teenitakse välja oma palgatöoga. Ettevõtja tööpension on ettevõtja pension.

Tööpensionidega tegelevad tööpensioniametid; neid on mitu. Olete koos tööandjaga maksnud aastaid tööpensionimaksu. Teie pensioni suurus sõltub teie tööstaaži pikkusest ja palga suurusest.

Eraettevõtja on tasunud pensionimakseid enda valitud pensioniettevõttesse. Põllumajandusettevõtja on teinud pensionimakseid oma pensioniasutusse, Melasse.

Tööpensionide kohta saate teavet internetist aadressil www.tyoelake.fi, oma tööpensioniametist või Pensionikaitsekeskusest (Eläketurvakeskus).

Kela pensionid

Kui Te ei saa tööpensioni või see on väike, maksab Kela **rahvapensioni**. Kela maksab ka **garantiipensioni**, kui teie muud pensionid jäävad väga väikeseks või kui Te ei saa mingit muud pensioni.

Leheküljel 15 on näited pensionäride tulude kohta.

Rahvapension

Võite saada täismääras rahvapensioni vaid siis, kui te ei saa üldse mingit tööpensioni või saate seda maksimaalselt 56 eurot kuus. Kui saate tööpensioni rohkem, siis on rahvapension väiksem või ei saa te seda üldse.

Rahvapensioni täismäär on umbes 629 eurot kuus.

Kui elate paarisuhtes, on määr umbes 557 eurot kuus.

Rahvapension võib olla väiksem, kui olete elanud välismaal või läinud vanaduspensionile enne 65-aastaseks saamist.

Kontrollige sel juhul oma õigust rahvapensionile.

Rahvapensioni vähendavad peale tööpensioni ka muud saadavad pensionid, perepensionid ja hüvitised. Abikaasa tulud ei mõjuta pensioni.

Lisateavet saab teenindustelefonil 020 692 202 (soome keeles)

Rahvapensioni ei tasu taotleda, kui teie teised pensionid ja hüvitised ületavad allpool olevaid sissetulekute piirmäärasid.

Sissetulekute piirmäärad tähendavad brutosissetulekuid, millest ei ole makse maha arvatud.

Sissetulekute piirmäärad:

- paarisuhtes elaval isikul umbes 1158 eurot/kuu
- üksi elaval isikul umbes 1300 eurot/kuu

Kela pensionid vaadatakse kord aastas rahvapensioniiindeksi suhtes üle ehk pensionid muutuvad samas tempos nagu teatavad elamiskulud.

Kui soovite eelnevalt välja selgitada oma õiguse rahvapensionile, võite küsida oma tööpensioni hinnangu tööpensioniametist, Pensionikaitsekeskusest või tööpensioniteenuse internetiaadressilt: www.tyoelake.fi.

Küsige seejärel Kelast oma rahvapensioni hinnang ja kas võite saada garantiipensioni.

Kui soovite teada Kela pensionide täpset suurust ja sissetulekute piirmäärasid, võite küsida Kelast selle brošüüri lisavoldiku või selle internetist välja printida.

Garantiipension

Garantiipension on ette nähtud ainult Soomes elavale pensionärile.

Garantiipensioni saavad isikud, kes on elanud Soomes vähemalt 3 aastat.

Garantiipensioni saab ka vähemalt 65-aastane või töövõimetu sisserändaja pärast 3 Soomes elatud aastat.

Garantiipension tagab Soomes elavale inimesele miinimumpensioni umbes 760 eurot kuus.

Kui kõik teie muud pensionid jäävad allapoole seda määra, korvab puudujääva osa garantiipension. See miinimumpension on kõigile ühesugune olenemata peresuhtest.

Garantiipension on siiski väiksem, kui olete läinud enne tähtaega vanaduspensionile.

Sel juhul võib juhtuda ka nii, et te ei saa üldse garantiipensioni.

Kui te ei saa mingeid muid pensione, hakkate saama täismääras garantiipensioni.

See on umbes 760 eurot kuus.

Garantiipensioni vähendavad rahvapension, tööpensionid, lesepensionid ja muud pensionid. Need arvestatakse täies ulatuses garantiipensionist maha. Seevastu hooldustoetust, eluasemetoetust, töiseid tulusid, vara või abikaasa tulusid arvesse ei võeta.

Leheküljel 15 on näited pensionäride tulude kohta.

Vanaduspension

Vanaduspensionile jäädakse üldjuhul 63–68-aastaselt. Pensionäri toimetuleku kindlustavad pension ja võimalikud Kela makstavad muud pensionisaaja toetused. Vanaduspension võib olla tööpension, rahvapension või mõlemad.

Vanaduspensioni kui rahvapensioni makstakse alates 65. eluaastast.

Näide

Kalle ja Kaisa on abielus. Kalle saab tööpensioni 1200 eurot kuus. Ta ei saa rahvapensioni. Kaisa on pikalt lastega kodus olnud. Ta saab tööpensioni 400 eurot kuus ja rahvapensioni umbes 385 eurot kuus. Kaisa saab pensioni kokku 785 eurot kuus. Ta ei saa garantiipensioni.

Kalle ja Kaisa pensionid kokku on 1985 eurot kuus.

Enne tähtaega pensionile jäämine ja pensioni edasilükkamine

Kui teil on õigus rahvapensionile, võite otsustada, kas soovite seda võtta enne 65-aastaseks saamist. Ennetähtaegse rahvapensioni võib saada alates 63. eluaastast. Ennetähtaegne pension on püsivalt väiksem sellest, mida saaksite 65-aastaselt pensionile jäädes rahvapensionina.

Pension väheneb 0,4% iga kuu kohta, mille võrra soovite enne tähtaega pensionile jääda. Tasub eelnevalt välja selgitada, kui suurt ennetähtaegset vanaduspensioni hakkaksite saada.

Näide

Maija jääb tööpensionile 63-aastaselt. Ta saab tööpensioni 700 eurot kuus. Ta taotleb lisaks kohe ehk kaks aastat enne tähtaega rahvapensioni. Rahvapension on 9,6% (umbes 30 eurot kuus) väiksem sellest, mida Maija saaks 65-aastaselt. Maija elab üksinda ja saab tööpensionile lisaks rahvapensioni umbes 277 eurot kuus.

Võite lükata oma pensionile jäämist edasi. See suurendab teie pensioni. Te ei pea tingimata 65-aastaseks saades pensioni taotlema. Pension suureneb 0,6% võrra iga kuu kohta, mille võrra pensionile jäämist edasi lükkate.

Kui olete pikka aega olnud töötu ja sündinud enne 1958. aastat, võib teil olla õigus taotleda 62-aastaselt vanaduspensioni. Sel juhul pension ei vähene. Muidu saate töötutoetust või tööturutoetust 65-aastaseks saamiseni.

Töövõimetuspension

Kui olete pikka aega haige, saate üldjuhul esmalt haigushüvitist.

Kui olete saanud haigushüvitist 150 tööpäeva, saadab Kela koju kirja, milles räägitakse taastusravist ja pensionist.

Võite saada kutse tulla Kelasse nõustamisele, et parandada oma töövõimet.

Töövõimetuspension saate üldjuhul alles siis, kui olete saanud umbes aasta jooksul haigushüvitist.

Töövõimetuspension võib olla nii tööpension kui ka rahvapension. Võite taotleda mõlemaid ühe avalduse ja arsti otsusega.

Lisaks pensionile võite Kelast saada:

- pensionilisa laste pealt;
- pensionisaaja hooldustoetust;
- pensionisaaja eluasemetoetust.

Kes saab Kelast töövõimetuspensionini?

Võite saada töövõimetuspensionini, kui olete 16–64-aastane ja teil on haigus või puue, mis takistab teil tööd teha.

60-aastane või vanem võib saada pensioni vähem kaalukatel põhjustel.

Pime või liikumisvõimetu saab alati töövõimetuspensionini, isegi kui ta teeb tööd.

Kui saate 65-aastaseks, muudab Kela töövõimetuspensionini vanaduspensioniks.

Töövõimetuspensionini määr on võrdne muu rahvapensionini määraga.

Leheküljel 15 on näited pensionäride tulude kohta.

Noor saab taastusraviraha

Kui olete jäänud töövõimetuks enne 15-aastaseks saamist, võite saada töövõimetuspensionini kohe 16-aastaseks saamisest alates. Üldjuhul seda siiski alla 20-aastasele ei määrata, vaid esmalt uuritakse, kas võiksite saada professionaalset taastusravi.

Koduvallas tehakse teile isiklik õppe- ja taastusraviplaan. See koostatakse koostöös hooldaja ja spetsialistidega. Taastusravi eesmärk on tööellu jõudmisele kaasaaitamine.

Pensiooni asemel saate sel juhul taastusraviraha, mis on umbes 24 eurot päevas.

Lisaks sellele võite saada puudetoetust.

Taastusravitoetus

Töövõimetuspensiooni võib saada tähtajaliselt.

Sellisel juhul nimetatakse seda taastusravitoetuseks.

Seda makstakse ravi või taastumise perioodil.

Eelduseks on, et teile on koostatud taastusravi- või raviplaan.

Taastusravitoetus on sama suur kui töövõimetuspensioon ja seda makstakse samadel alustel.

Töötamine töövõimetuspensioonil olles

Kuigi olete töövõimetuspensioonil, võite teha teatud ulatuses palgatööd.

Kui teete tööd, siis teatage sellest Kelale ja oma tööpensioniasutusele.

Kela jätkab pensiooni maksmist, kui teie palgatulu on maksimaalselt 737 eurot kuus.

Kui töötate pidevalt ja teenite keskmiselt rohkem kui 737 eurot kuus, võite katkestada pensiooni saamise maksimaalselt kaheks aastaks.

See tähendab, et teile ei maksta pensiooni, kuid te ei pea seda töö lõppemisel uuesti taotlema.

Kui saite lisaks pensionile hooldustoetust, saate lisaks palgale Kelast puudetoetust maksimaalmääras ehk umbes 417 eurot kuus. Sellelt ei arvestata makse.

Kui lõpetate töötamise, teatage sellest kohe Kelale.

Muud toetused pensionisaajale

Kela hakkab taas pensioni maksuma. Kela maksab pensionisaajale järgmisi toetusi:

- pensionilisa laste pealt;
- pensionisaaja eluasemetoetus;
- pensionisaaja hooldustoetus;
- rindelisa ja täiendav rindelisa;
- toimetulekutoetus.

Pensionilisa laste pealt

Kui olete pensionil ja teie kodus elab alla 16-aastane laps, võite taotleda Kelast pensionilisa laste pealt. Pensionilisa laste pealt saab nii enda kui abikaasa laste eest.

Pensionilisa laste pealt on umbes 22 eurot kuus lapse kohta.

Sellelt ei arvestata makse.

Saate pensionilisa laste pealt ka mujal elava lapse eest vähemalt elatistoetuse määras ehk umbes 156 eurot kuus, kui hoolitsete tema toimetuleku eest.

Pensionilisa laste pealt võite saada ka siis, kui te ei saa rahvapensioni.

Ka muud pensionid annavad õiguse saada pensionilisa laste pealt.

Pensionisaaja eluasemetoetus

Pensionisaaja eluasemetoetust võite saada Kelast, kui olete pensionil ja teie sissetulek on väike.

Kela võib maksta toetuse ka üürileandjale.

Teil ei ole siiski õigust pensionisaaja eluasemetoetusele, kui saate midagi järgnevatest:

- osaline töövõimetuspension;
- osajaline pension;
- osaline ennetähtaegne vanaduspension.

Sel juhul võite saada üldist eluasemetoetust.

Taotlege üldist eluasemetoetust ka siis, kui elate koos lapsega või isikuga, kellel on õigus saada üldist eluasemetoetust.

Pensionil olevad abikaasad taotlevad eluasemetoetust koos.

Neile kummalegi makstakse toetusest pool.

Vaata näiteid leheküljel 15.

Lisateavet saab teenindustelefonil Pensioniküsimused 020 692 202 (soome keeles)

Pensionisaaja hooldustoetus

Kui teie tegutsemisvõime on vähenenud haiguse või puude tõttu, võite saada Kelast hooldustoetust.

Hooldustoetusega hüvitatakse ka haigusest või puudest tingitud kulud.

Hooldustoetuse saamise eeldus on, et teie võime iseenda eest hoolitseda on aasta jooksul vähenenud.

See tähendab, et vajate abi ja hooldust igapäevastes toimingutes või teie haigusega kaasnevad erikulud.

Te ei saa hooldustoetust, kui saate osalist töövõimetuspensioni, osajalist pensioni või osalist ennetähtaegset vanaduspensioni. Sellisel juhul võite taotleda Kela puudetoetust.

Hooldustoetust makstakse erinevas määras vastavalt abivajadusele ja erikulude suurusele:

- põhihooldustoetus on umbes 62 eurot kuus;
- suurendatud hooldustoetus on umbes 154 eurot kuus;
- maksimaalne hooldustoetus on umbes 325 eurot kuus.

Kela maksab hooldustoetuse **veteranilisa** umbes 105 eurot kuus neile veteranidele, kes saavad täiendavat rindelisa ja pensionisaaja suurendatud või maksimaalset hooldustoetust.

Sissetulekud ja vara ei mõjuta hooldustoetuse saamist. Hooldustoetus määratakse kas tähtajatult või tähtajaliselt. Hooldustoetus on maksuvaba.

Rindelisa ja täiendav rindelisa

Kela maksab rindelisa mehele või naisele, kellel on üks järgmistest koodidest:

- rindesõduri kood;
- rindeteenistuse kood;
- rindekood;
- veteranikood.

Koode ei ole võimalik enam taotleda.

Rindelisa saavad ka isikud, kellel on tõend osalemise kohta demineerimistöodel aastatel 1945–1952.

Rindelisa on umbes 50 eurot kuus. Sellelt ei arvestata makse. Sissetulekud ja vara ei mõjuta rindelisa saamist.

Kela maksab täiendavat rindelisa neile, kes saavad rindelisa ja rahvapensioni.

Maksimaalne täiendav rindelisa on umbes 240 eurot kuus.

Toimetulekutoetus on viimane abinõu

Võite taotleda Kelast põhilist toimetulekutoetust, kui kõikidest teie tuludest ja varadest ja muudest saadud sotsiaaltoetustest ei piisa sellisteks vältimatuteks igapäevakuludeks nagu toit ja eluase. www.kela.fi/toimeentulotuki

Perepension

Lähisugulase surm muudab perekonna elu ja toimetulekut. Perepension kindlustab lese ja lapse toimetuleku abikaasa või lapse vanema surma korral. Perepensionid on lesepension ja lapsepension.

Kela perepensioni saavad alla 65-aastane lesk ja alla 18-aastane laps, kelle vanem või hooldaja on surnud. Õppiv laps võib saada perepensioni kuni 21-aastaseks saamiseni.

Lisaks Kela perepensionile võite saada perepensioni ka tööpensioniasutusest surnud lähedase tööpensioni alusel. Teavet saate konkreetselt pensioniasutusest või Pensionikaitsekeskusest. Põllumeestel ja ettevõtjatel on eraldi pensionikindlustused.

Kui surma põhjuseks on liiklusõnnetus või õnnetusjuhtum, võivad lesk ja laps saada perepensioni ka õnnetusjuhtumi- või liikluskindlustusest. Neid pensione maksavad kindlustusseltsid, kes annavad ka lisateavet.

Kui surnud lähedane töötas, võivad lesk ja laps saada grupielukindlustusest ühekordset hüvitist. Lisateavet saate surnud lähedase töökohast.

Muud perepensionid ja hüvitised võivad mõjutada Kela makstavaid perepensione ja eluasemetoetust. Perepensionid on maksustatav tulu.

**Lisateavet saab
teenindustelefonil
Lähedase surma korral
020 692 208
(soome keeles)**

Lesepension

Kela maksab lesepensioni ainult alla 65-aastasele lesele. Lesepensioni alla kuuluvad alguspension ja võimalik jätkupension. Kui teie sissetulekud on väikesed, võite taotleda ka eluasemetoetust. Kui saate Kelast muud pensioni, mõjutab see lesepensioni suurust.

Lesepensioni saamiseks pidite olema surnud abikaasaga abielus. Elukaaslase lesk ei saa lesepensioni, kuid lapsed võivad saada lapsepensioni.

Kui teil ei olnud ühiseid lapsi, võite saada lesetoetust vaid siis, kui:

- olete abikaasa surma ajal 50-aastane või vanem;
- olete abiellunud oma abikaasaga alla 50-aastasena ja abikaasa on olnud alla 65-aastane ja abielu on kestnud vähemalt 5 aastat.

Pärast abikaasa surma maksab Kela alguspensioni umbes 324 eurot kuus. Alguspensioni makstakse 6 kuud.

Pärast alguspensioni võite saada jätkupensioni.

See koosneb põhiosast ja lisaosast. Põhiosa on umbes 102 eurot kuus. Seda saate vaid siis, kui teie ülalpidamisel on alla 18-aastane laps. Lisaosa saamist mõjutavad peaaegu kõik teie tulud.

Lisaosa täismäär on umbes 527 eurot kuus.

Kui abiellute uuesti

Kui sõlmitte uue abielu enne 50-aastaseks saamist, lõpetab Kela lesepensioni maksmise. Saate siiski korraga 3 aasta pensionile vastava summa. Eeldus on, et olete saanud lesepensioni vähemalt aasta aega.

Lapsepension

Emal või isal surma korral maksab Kela lapsele lapsepensioni kuni lapse 18-aastaseks saamiseni.

Kui laps õpib, jätkub pensioni maksmine kuni tema 21-aastaseks saamiseni.

Lisaks maksab lapsepensioni surnud vanema tööpensioniasutus.

Kela lapsepensioni põhiosa on umbes 60 eurot kuus.

Mõlema vanema surma korral saab laps kaks põhiosa.

Laps võib lisaks saada lisaosa, mida mõjutavad muud perepensionid, mida ta saab.

Lisaosa on maksimaalselt umbes 90 eurot kuus.

Taotlemine ja maksmine

Taotlege pensioni õigel ajal, sest Kela pensione makstakse tagasiulatuvalt ainult 6 kuu eest. Ka pensionisaaja eluasemetoetust ja pensionilisa laste pealt võib maksta tagasiulatuvalt 6 kuu eest.

Võite taotleda Kela vanadus- ja tööpensioni samal ajal või taotleda ka ainult ühte või teist.

Võite taotleda Kela vanadus- ja garantiipensioni ning pensionisaaja eluasemetoetust interneti teel või pabervormil.

Kela vanaduspensioni ja garantiipensioni saate taotleda ka suuliselt. Seda saab teha telefoni teel või minnes Kela bürosse.

Töövõimetuspensioni, taastusravitoetust, pensionilisa laste pealt, lesepensioni ja lapsepensioni saab taotleda Kelast vaid pabervormil.

Lisateavet saab infotelefonil
Pensioniküsimused 020 692 202
Lähedase
surma korral 020 692 208
(soome keeles)

Kui esitate Kelale taotluse internetis, lisage sellele nõutavad lisad.

Kontrollige, millised lisad on taotluse puhul vajalikud.

Lisade esitamiseks internetis koos taotlusega tuleb need skaneerida või pildistada.

Võite lisada lisad taotlusele ka hiljem internetis Kela iseteeninduse kaudu.

www.kela.fi/asiointi

Taotlusvorme saab Kela kodulehelt alla laadida.

www.kela.fi/lomakkeet

Taotlusvorme saab ka Kela büroodest.

Kui esitate taotluse taotlusvormil, toimetage see Kela bürosse.

- Kontrollige taotluselt, millised lisad peavad olema taotlusele lisatud. Eri taotluste puhul võidakse nõuda erinevaid lisasid.
- Kontrollige, kas taotlusele peab olema lisatud arstitõend ja milline see peab olema.

Vanaduspensioni ja tööpensioni taotlusvormid võib toimetada Kelasse või mõnda pensioniasutusse.

Elamine ja töötamine välismaal võivad mõjutada rahvapensioni ja perepensioni.

Välismaal töötanu võib saada pensioni töökohariigist.

Lesk võib saada perepensioni riigist, kus surnud abikaasa töötas.

Välisriigi perepensioni võib taotleda samal vormil nagu Soome pensione.

Võib saata taotluse ja lisad Kela postiaadressil.

Vaadake veebilehelt

www.kela.fi/postiosoitteet,

millisele aadressile tuleb kiri saata.

Aadressi võib ka küsida Kela teenindustelefonilt

Pensioniküsimused

020 692 202

Lähedase surma korral

020 692 208

(soome keeles)

Kela ei tee rahvapensioni määramise otsust enne, kui on selge, kui palju teile makstakse tööpensioni.

Teised pensioniasutused teatavad Kelale oma pensioniotsuste teabe ning seejärel teeb Kela rahvapensioni ja garantiipensioni määramise otsuse.

Maksustatavad tulud

Kela pensionid ja tööpensionid on maksustatav tulu, seega tuleb teil nende pealt maksud tasuda.

Kui saate positiivse pensioniotsuse, taotlege eelnevalt kinnipeetava tulumaksu protsenti pensionide jaoks.

Taotlege seda maksuameti veebiteenuse kaudu, maksuameti vormil või helistades maksuametisse.

Maksuamet teatab Kelale ja tööpensionide maksjatele tulumaksuprotsendi.

Maksud peetakse kinni vastavalt sellele protsendile.

Muud Kela toetused on pensionisaajale maksuvabad.

Hooldustoetuselt, eluasemetoetuselt, pensionilisalt laste pealt ja rindelisadelt maksu ei võeta.

Teatage muudatustest

Kui saate mingit Kela toetust, ärge unustage teavitada Kelat kohe, kui teie olukord muutub. Sellised olukorrad võivad olla teie elukohas, peres või sissetulekutes aset leidvad muutused.

Kui saate vanaduspensioni, töövõimetuspensioni või garantiipensioni, võite teatada Kelale muudatustest suuliselt või interneti teel.

www.kela.fi/asiointi

Otsus ja vaide esitamine

Kui Kela on teie taotluse läbi vaadanud, saabub teile koju pensiooni ja muud toetust puudutav otsus. Otsusesse on märgitud pensiooni või toetuse suurus ja põhjendused. Saate otsuse ka siis, kui see on negatiivne.

Kui otsuses on teie arvates viga, pöörduge kõigepealt Kela poole. Pensiooni või muid toetusi puudutavate otsuste peale võib esitada ka vaide Sotsiaalkaitse vaidekomisjonile.

Vaide esitamise juhised on lisatud Kela otsusele.

Maksepäevad

Kui pank on pensiooni või toetuse maksmise päeval suletud, saate raha oma kontole varem. Maksepäevade puhul on siis teatavaid erandeid.

Kela maksab vanaduspensiooni ja töövõimetuspensiooni, pensionisaaja hooldustoetuse ja rindelised pangakontole iga kuu 7. päeval.

2017. aastal on erandlikud maksepäevad
5. jaanuar, 5. mai ja 6. oktoober.

Garantiipensiooni makstakse iga kuu 22. päeval.

2017. aastal on garantiipensiooni erandlikud maksepäevad 20. jaanuar, 21. aprill, 21. juuli ja 20. oktoober.

Pensionisaaja eluasemetoetus on kontol kuu 4. päeval.

2017. aastal on eluasemetoetuse erandlikud maksepäevad 3. veebruar, 3. märts, 2. juuni ja 3. november.

Pensionilisa laste pealt ja perepensionid maksab Kela teie pangakontole iga kuu perekonnanime algustähe järgi:

A–K kuu 4. päeval

2017. aastal on erandlikud maksepäevad 3. veebruar, 3. märts, 2. juuni ja 3. november.

L–R kuu 14. päeval

2017. aastal on erandlikud maksepäevad 13. jaanuar, 13. aprill, 12. mai ja 13. oktoober.

S–Ö kuu 22. päeval

2017. aastal on erandlikud maksepäevad 20. jaanuar, 21. aprill, 21. juuli ja 20. oktoober.

Näited pensionäri tulude kohta (2017. aastal)

Näiteid pealinna piirkonnas üksi elava pensionäri tulude ja maksude kohta. Kõikides näidetes on korteriüür 680 eurot kuus. Pensionäril ei ole muid sissetulekuid peale pensionide. Summad on ümardatud ega ole täpsed.

Tööpension eurot kuus	Rahva- pension eurot kuus	Garantii- pension eurot kuus	Tulumaks eurot kuus	Eluaseme toetus eurot kuus	Netotulud eurot kuus
0	0	760	0	507	1 267
0	629	131	0	507	1 267
150	582	29	0	507	1 268
250	532	0	0	500	1 282
400	457	0	0	475	1 332
600	357	0	19	441	1 379
800	257	0	55	407	1 409
1300	0	0	143	324	1 481

Netotulude all mõeldakse pensionäri kasutada olevaid tulusid, millest maksud on maha arvatud. Nendest tuludest tuleb maksta üür ja muud elamiskulud.

Kela teenindab

Veebis

Teavet saate Kela kodulehelt. Samuti saate ajada oma Kelaga seotud asju.

Võite toetuste suurused kalkulaatoriga välja arvutada.

Kela koduleht asub aadressil

www.kela.fi

Küsige Kelast nõu interneti teel aadressil **www.kela.fi/kysykelasta**

Kela iseteeninduse kaudu on interneti teel turvaline asju ajada.

Iseteenindusse saate sisse logida oma internetipanga kasutajatunnuste või mobiil-ID-ga.

Iseteeninduse kaudu võite

- taotleda Kela toetusi;
- saata lisasid;
- saada teavet oma taotluse menetlemise kohta;
- teavitada muudatustest;
- toetuse tühistada.

Kela iseteenindus asub aadressil

 www.kela.fi/asiointi

Telefoni teel

 Pensioniküsimused _____	020 692 202
Lähedase surma korral _____	020 692 208
Puudega inimeste toetused _____	020 692 211
Haigestumine _____	020 692 204
Taastusravi _____	020 692 205
Välja- ja sissەرänne _____	020 634 0200

Büroos või ühisteeninduspunktis

 Kela bürood teenindavad kõikides Kela toetustega seotud küsimustes.

Lähima Kela büroo või ühisteeninduspunkti andmed leiate internetist

 www.kela.fi/yhteystiedot

Aadressid ja teenindustelefonid on ka kohalikes telefoniraamatutes.

Aja broneerimine

Võite broneerida aja Kela büroosse või telefoninõustamisele.

Broneerige aeg, kui teie elus on toimunud suur muudatus või on tegemist muu keeruka probleemiga.

Broneerige aeg veebiaadressil

 www.kela.fi/ajanvaraus

või helistage Kela teenindustelefonile.

Kui vajate tõlkeabi, võtke ühendust Kelaga või vaadake lisateavet aadressilt

 www.kela.fi/tulkkaus

Kela töötajatel on vaikumiskohustus. Neil on keelatud rääkida klientide asjadest kõrvalistele isikutele.

Teatage muudatustest

Kui saate mingit Kela toetust, ärge unustage teavitada Kelat kohe, kui teie olukord muutub. Sellised olukorrad võivad olla teie elukohas, peres või sissetulekutes aset leidvad muudatused.

Tagasinõudmine

Kui Kela maksab ebaõigete andmete tõttu rohkem toetust, nõutakse see teilt tagasi. Küsige lisateavet aadressil www.kela.fi/takaisinperinta

või helistades tagasinõudmiskeskuse numbrile
020 634 4940 (E–R kl 9–16).

Vaide esitamine

Võite esitada Kela otsuse suhtes vaide. Otsusele on lisatud vaide esitamise juhised.

Küsimuste korral pöörduge:

 Pensioniküsimused 020 692 202

Sotsiaalkaitse vaidekomisjon

Telefon 0295 163 800

www.somla.fi

Tõlketeenused

Kuulmis-, nägemis- ja kõnepuudega inimesed vajavad tõlketeenuseid. Kela osutab tõlketeenuseid.

 www.kela.fi/tulkkaus.

Kui teil on toetuse või väljastatud otsuse kohta küsimusi, võtke ühendust!

E–R kl 8–17 Erinevate tööaegade teave: www.kela.fi/palvelunumerot

Ajateenija toetused_____020 692 200
Eluasemetoetused_____020 692 201
Pensioniküsimused_____020 692 202
Kela kaart ja
ELi ravikindlustuskaart__020 692 203
Taastusravi_____020 692 205
Toetused lastega
peredele_____020 692 206

Välja- ja sisseränne_____020 634 0200
Lähedase surma korral__020 692 208
Haigestumine_____020 692 204
Toimetulekutoetus_____020 692 207
Toetused töötuse ajal__020 692 210
Puudega inimeste
toetused_____020 692 211

Kela brošüürid

Kodu ja perekond

Toetused lastega perekondadele ja eluasemetoetused

Tervis ja taastusravi

Haigushüvitised ja päevarahad, taastusravi ja puudega inimeste toetused

Õpingud

Õppuri toetused ja ajateenija toetused

Töötus

Toetused töötuse ajal

Pensionile jäämine

Pensionikaitse, eluasemetoetus ja hooldustoetus

Elama asumine Soome või Soomest välismaale

Kuidas saate abi Soome sotsiaalkaitselt ja mis juhtub, kui asute elama välismaale?

Põhiline toimetulekutoetus

Viimase abinõu majanduslik toetus

Brošüürid on saadaval Kela büroodes ja ühisteeninduspunktides. Brošüüride muud keeleversioonid on kättesaadavad veebiaadressil www.kela.fi/muutkielet